

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4Cob/136/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7214200285
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Igor Ragan
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7214200285.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Ragana a sudcov JUDr. Zdenky Kohútovej a JUDr. Slávky Maruščákovej v spore žalobcu: MH Teplárenský holding, a. s., Turbínová 3, 831 04 Bratislava - mestská časť Nové Mesto, IČO: 36 211 541, zastúpený: AK IURISTICO s. r. o., Cimborkova 13, 040 01 Košice - Sever, IČO: 36 588 041, proti žalovanému: DHDVS, s. r. o. Košice, Repíková 271/4, 040 17 Košice - Šebastovce, IČO: 36 653 438, zastúpený: JUDr. Jozefom Vaškom, advokátom, Szakkayho 1, 040 01 Košice, IČO: 32 474 075, o zaplatenie 3.983,28 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice II z 28. júna 2022, č.k. 33Cb/179/2014-380, takto

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Košice II z 28. júna 2022, č. k. 33Cb/179/2014-380.
- II. Žalovanému priznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) rozhodol tak, že žalobu žalobcu zamietol a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.
2. Súd prvej inštancie toto rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa v konaní domáhal zaplatenia pohľadávky 3.983,28 eur s 9,25 % úrokmi z omeškania od 16.11.2013 do zaplatenia a náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky 40,- eur, titulom bezdôvodného obohatenia.
3. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti - parcely č. 3486/14, zastavané plochy a nádvoria o výmere X.XXX m² v katastrálnom území Južné mesto, ktorá je zapísaná na LV č. XXXX1, ktorá vznikla odčlenením od parcely č. XXXX/X, ktorú žalobca nadobudol od svojho právneho predchodcu, Slovenských elektrární, a. s. Žalovaný je vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXXX, kat. územie Južné mesto. Žalovaný neoprávnene vstupuje na časť nehnuteľnosti žalobcu a používa ju za účelom prechodu k svojim nehnuteľnostiam, čím sa bezdôvodne obohacuje na úkor žalobcu.
4. Žalobca v priebehu konania uviedol, že na pozemku v jeho vlastníctve sa nachádza betónová vrstva, alebo podklad hrúbky približne 20 cm. Z uvedeného dôvodu je pozemok spôsobilý na užívanie ako príjazdová cesta k závodu žalobcu a prevádzkam - nehnuteľnostiam ďalších subjektov. Nejde však o pozemnú komunikáciu zaradenú do cestnej siete v zmysle § 4a ods. 1 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (Cestný zákon), ani o stavbu v zmysle § 43 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon). Samotná cesta vznikla v období rokov 1964 - 1967 v rámci prvej etapy výstavby závodu Tepláreň - Košice, investora Riaditeľstvo budovaných

elektrární n.p., avšak neexistuje žiadna dokumentácia o začatí stavebného konania na výstavbu cesty, ani stavebné povolenie na výstavbu komunikácie podľa Cestného zákona. Následne po ukončení stavby závodu došlo k súhrnnému odovzdaniu všetkých objektov tvoriacich závod subjektom Slovenské elektrárne, a. s. žalobcovi. Žalobca delimitáciou nadobudol aj predmetné pozemky na ulici Teplárenská v Košiciach, na ktorých je „cesta“ umiestnená. Pozemok je využívaný na komunikačné účely, pre ktorý však platia všeobecné pravidlá užívania veci, v danom prípade cudzej veci zo strany žalovaného. Údržba, prevádzka, ako aj prípadné sprístupnenie cesty pre ďalšie subjekty je plne v dispozícii žalobcu ako vlastníka pozemkov, na ktorých sa predmetná cesta nachádza. Výšku bezdôvodného obohatenia predstavuje obvyklé ročné nájomné za užívanie nehnuteľnosti, ktoré platia žalobcovi aj ďalší podnikatelia, ktorí využívajú spornú cestu ako prístup k svojim prevádzkam. Žalovaný užíva nehnuteľnosť rovnakým spôsobom a približne v rovnakej miere ako ostatní podnikatelia, avšak na rozdiel od nich ju užíva bez právneho titulu. K námietke premlčania žalobca poukázal, že v spore je potrebné uplatniť ustanovenia Obchodného zákonníka.

5. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť. Namietal aktívnu legitímáciu žalobcu z dôvodu, že žalobca je iba vlastníkom pozemku nie vlastníkom cesty ako stavby. Poukázal, že spornú cestu žalovaný nevyužíva v takom rozsahu ako iné spoločnosti, ktoré uzatvorili nájomné zmluvy so žalobcom. Ďalej namietal premlčanie časti nároku uplatneného žalobcom s poukazom na subjektívnu dvojročnú premlčaciu lehotu podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalovaný zároveň poukázal na rozsudok Okresného súdu Košice II z 11.10.2017, sp. zn.: 29C/4/2014 v spore vedenom medzi stranami o uloženie povinnosti zdržať sa užívania spornej nehnuteľnosti, v ktorom súd dospel k záveru, že sporná cesta je verejnou účelovou komunikáciou v zmysle § 22 ods. 1 a 3 Cestného zákona a preto je všeobecne prístupná na užívanie na účel, na ktorý bola určená. Žalovaný neužíva predmetnú účelovú komunikáciu bez právneho dôvodu, ale na účel, na ktorý je verejná účelová komunikácia zákonom určená, teda aby sa dostal na nehnuteľnosť vo svojom vlastníctve, ku ktorej iná príjazdová cesta nevedie.

6. Súd prvej inštancie uviedol, že rozhodol vo veci rozsudkom dňa 8.11.2019, ktorým žalobe žalobcu vyhovel. Uvedený rozsudok bol odvolacím súdom zrušený s tým, že odvolací súd uložil súdu prvej inštancie posúdiť, či žalovaný využíval spornú komunikáciu na prístup k svojim nehnuteľnostiam na základe práva zodpovedajúceho všeobecnému užívaniu pozemnej komunikácie podľa Cestného zákona.

7. Žalobca sa nestotožnil s názorom, že je povinný strpieť užívanie komunikácie tretími osobami bezodplatne, čo je minimálne v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ktorá chráni vlastnícke právo. Dôvodil, že ide o účelovú komunikáciu v súkromnom vlastníctve a žalobca ako jej vlastník vynakladá prostriedky na údržbu, čomu má zodpovedať povinnosť užívateľa platiť príslušnú obvyklú náhradu. Ďalej poukázal na závery rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 31.12.2017, č. k.: 6Co/188/2016 - 258 v skutkovo a právne totožnej veci, z ktorého vyplýva, že žaloba žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia je dôvodná.

8. Žalovaný uviedol, že ide o verejnú účelovú komunikáciu, preto vlastník pozemku nemôže zakázať, aby sa užívala tretími osobami. Zároveň nemôže požadovať, aby tretie subjekty užívali túto komunikáciu za odplatu za účelom prístupu do ich prevádzok.

9. Súd prvej inštancie uviedol, že medzi stranami nebolo sporné, že predmetná komunikácia je umiestnená v obci, slúži na komunikačné spojenie nehnuteľnosti s verejnou komunikáciou a je vo vlastníctve žalobcu. Dôvodil, že podľa Cestného zákona je potrebné ju považovať za účelovú, nachádzajúcu sa mimo uzavretých priestorov, alebo objektov, keďže znaky vyžadované zákonom pre tento druh pozemnej komunikácie - slúži spojeniu jednotlivých výrobných závodov, alebo jednotlivých objektov a nehnuteľnosti s ostatnými pozemnými komunikáciami, spĺňa. Ďalej uviedol, že je nesporné, že cestu postavil vlastník pozemku, v tom čase Československý štát za tým účelom, aby bola užívaná na komunikačné prepojenie a právny predchodca žalobcu tak prejavil vôľu, aby táto cesta bola využívaná práve ako komunikácia, pričom na právny následok takto prejavenej vôle v podobe vzniku práva všeobecného užívania bola bez právneho významu skutočnosť, že vlastník túto komunikáciu pôvodne zriaďoval predovšetkým, alebo výlučne len pre potreby svoje, svojich zákazníkov, alebo dodávateľov. Pokiaľ dôjde na pozemku z vôle vlastníka mimo uzavretých priestorov, alebo objektov k zriadeniu účelovej komunikácie, nemôže už vlastník pozemku jednostranným vyhlásením zamedziť jeho

všeobecné užívanie a takúto verejnú účelovú komunikáciu za neverejnú môže vyhlásiť len obec ako vyplýva z § 22 ods. 3 posledná veta Cestného zákona.

10. Súd prvej inštancie s poukazom na znenie ustanovenia § 22 ods. 3 Cestného zákona uviedol, že zákon za neverejné komunikácie označuje účelové komunikácie v uzavretých priestoroch. Ostatné účelové komunikácie, ktoré sa nenachádzajú v uzavretých priestoroch a objektoch je treba považovať za verejné, teda všeobecne prístupné na užívanie na účel, na ktoré boli určené. Takýto záver nie je spôsobilý zvrátiť ani otázka vlastníckeho práva k takejto komunikácii.

11. Uviedol súd prvej inštancie, že predmetná nehnuteľnosť bola v štátnom socialistickom vlastníctve, ktoré bolo súčasťou národného majetku a jednotlivé štátne organizácie tento majetok nevlastnili, iba ho spravovali. V čase, keď Tepláreň Košice ako štátna organizácia bola správcom predmetnej nehnuteľnosti, boli vybudované aj iné objekty v práve štátnych organizácií, tieto neboli v ich vlastníctve, ale iba v správe so zachovaním závodu Tepláreň Košice, ako aj objektov spravovaných inými štátnymi organizáciami Československého štátu. V dôsledku spoločenských zmien vzniklo osobné vlastníctvo rôznych subjektov k pôvodne spoločnému majetku a noví vlastníci, tak nadobudli vlastnícke právo, ktoré bolo zaťažené, resp. obmedzené užívaním viacerých novovzniknutých vlastníkov a výkon vlastníckeho práva spôsobom ako vykonáva žalobca k predmetnej nehnuteľnosti, ktorá v minulosti slúžila viacerým inštitúciám, aj keď v spoločnom vlastníctve, by mohol predstavovať výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, teda v rozpore s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a je potrebné otázku verejného užívania cesty, alebo pozemku, na ktorom je postavená vnímať inak ako je tomu u vlastníka rýdzo súkromnej povahy. Zároveň s verejným charakterom predmetnej komunikácie sa rátalo aj pri povoľovaní a realizácii existujúcej rozsiahlej zástavby v celej lokalite - viaceré podnikateľské subjekty a táto cesta plní úlohu jedinej prístupovej cesty.

12. Pôvodným účelom zhotovenia predmetnej komunikácie bolo dopravné spojenie jednotlivých objektov v štátnom vlastníctve, pričom po rozdelení tohto jednotného vlastníctva a po zmene spoločenského systému v rámci privatizácie štátneho majetku noví vlastníci nadobudli vlastnícke právo obmedzené aj týmito skutočnosťami, avšak to nemožno posudzovať v ich neprospech.

13. Poukázal súd prvej inštancie na znenie § 6 ods. 1 Cestného zákona, v znení účinnom do 20.5.2018, podľa ktorého verejnosť účelových komunikácií neznamená iné ako verejnoprávny charakter ich užívania, pričom systematicky odlišná právna úprava všeobecného užívania oproti diaľnicam, cestám I. triedy a miestnym komunikáciám je vyvolaná len tým, že účelové komunikácie môžu byť za splnenia zákonom predpokladaných podmienok i neverejné (účelové komunikácie v uzavretých priestoroch, alebo v objektoch a účelové komunikácie, ktoré za verejné nevyhlási obec), na ktoré sa právo všeobecného užívania nevzťahuje. Zámerom zákonodarcu pri formulácii § 6 ods. 1 Cestného zákona v znení účinnom do 20.5.2018 nebolo vylúčiť účelové komunikácie zo všeobecného užívania, čoho dôkazom je fakt, že neskoršia právna úprava odstránila túto výkladovú nejasnosť explicitným učením, že režim všeobecného užívania sa vzťahuje na „pozemné komunikácie“, ktorými podľa § 1 ods. 2 písm. c) Cestného zákona treba rozumieť aj účelové komunikácie.

14. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že otázky užívania účelových komunikácií nie sú inštitútom súkromného práva, ale verejnoprávnym oprávnením a to s poukazom na uznesenie NS SR z 27.1.2021, sp. zn.: 5Cdo/60/2018, znenie Cestného zákona a jeho vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.

15. Napokon súd prvej inštancie dôvodil, že žalovaný využíva spornú komunikáciu na pôvodný účel, na ktorý bola určená, využíva ju na prístup k svojim nehnuteľnostiam, na základe práva zodpovedajúceho všeobecnému užívaniu pozemnej komunikácie podľa Cestného zákona, ktorá komunikácia je verejnou účelovou komunikáciou. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovi nevznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a preto žalobu žalobcu zamietol.

16. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa §§ 255 ods. 1 C.s.p. a úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

17. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil, žalobe vyhovel a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania. Odvolanie odôvodnil tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému,

aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces /§ 365 ods. 1 písm. b) C.s.p./; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam /§ 365 ods. 1 písm. f) C.s.p./ a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci /§ 365 ods. 1 písm. h) C.s.p./.

18. Poukázal, že súd prvej inštancie oproti v poradí prvému rozsudku vo veci dospel k opačnému skutkovému záveru, že v prípade spornej cesty na pozemku žalobcu ide o verejnú účelovú komunikáciu a to bez toho, aby doplnil, či zopakoval dokazovanie. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva, z ktorých konkrétnych dôkazov ustálil súd prvej inštancie, že sa jedná o pozemnú komunikáciu. Skutkový záver súdu o charaktere cesty na pozemku žalobcu ako účelovej komunikácii je v rozpore s vykonanými dôkazmi. Ak by aj žalobca pripustil, že cesta na pozemku žalobcu je verejnou účelovou komunikáciou, je rozhodnutie súdu prvej inštancie nesprávne. Žalovanému v rozhodnom období nepatrilo právo na užívanie cesty na pozemku žalobcu, keďže podľa ustanovenia § 1 ods. 2 Cestného zákona (v znení účinnom do 20.5.2018) sa pozemné komunikácie rozdeľovali na diaľnice, cesty, miestne komunikácie a účelové komunikácie, pričom zákonné ustanovenie § 6 ods. 1 Cestného zákona jednoznačne vymedzovalo typy pozemných komunikácií (diaľnice, cesty a miestne komunikácie), na ktoré sa režim všeobecného užívania pozemných komunikácií uplatňuje, a na ktoré nie (účelové komunikácie - a contrario). Podrobnosti o užívaní účelových komunikácií ponechal Cestný zákon na vykonávací predpis. Rozšíriť režim všeobecného užívania pozemných komunikácií extenzívnym výkladom zákona na účelové komunikácie nie je možné. V tejto súvislosti žalobca poukázal na článok 20 ods. 1 a 4 Ústavy SR, upravujúci ochranu vlastníckeho práva, dôvodiac, že zákon treba vykladať v súlade s Ústavou SR (článok 152 ods. 4 Ústavy) a v prospech základných práv a slobôd. Ak existuje výnimka obmedzujúca základné právo (teda i vlastnícke právo), musí sa vykladať reštriktívne, t.j. v prospech základného práva. Žalovaný pritom užíval cestu na pozemku žalobcu v súvislosti s výkonom svojej podnikateľskej činnosti, čo nenapĺňa podmienku verejného záujmu. Preto výklad právneho predpisu, ktorý by umožňoval tretím osobám užívať účelové komunikácie v súkromnom vlastníctve (ust. § 3d ods. 4 Cestného zákona) v inom ako verejnom záujme, inak ako v nevyhnutnej miere a bez primeranej náhrady, by bol v rozpore s Ústavou SR. Na to, aby žalobca musel trpieť nútené obmedzenie vlastníckeho práva preto nie sú splnené stanovené podmienky. Na právne pomery účelových komunikácií (všetkých) sa použije režim užívania vecí podľa Občianskeho zákonníka, a to vrátane ustanovení §§ 123 a 126. Keďže v rozhodnom období nebol režim užívania explicitne upravený v Cestnom zákone a vykonávacia vyhláška tento režim upravovala, nemožno úpravu vo vyhláške opomíňať, neprihliadať na ňu, či vykladať ju v rozpore s jej doslovným výkladom. Na tom nemení nič ani tá skutočnosť, že Cestný zákon rozlišuje účelové komunikácie na verejné a neverejné. Ide pritom iba o rozlíšenie toho, či účelové komunikácie sú prístupné (v zmysle technickom, nie právnom) tretím osobám (verejné účelové komunikácie), alebo nie sú takto prístupné (neverejné účelové komunikácie), pretože sa nachádzajú v uzavretých priestoroch alebo objektoch. Súd prvej inštancie preto nesprávne právne posúdil otázku práva verejnosti (tretích osôb) užívať verejné účelové komunikácie. Napokon žalobca dôvodil, že ak by sa pripustilo, že tretie osoby majú právo užívať súkromné účelové komunikácie, mohli by tak činiť len za odplatu a to s poukazom na článok 20 ods. 4 Ústavy SR, resp. § 128 Občianskeho zákonníka. Žalobca poukázal, že aj ďalšie právne predpisy priznávajú vlastníčkovi nehnuteľnosti právo na primeranú náhradu za obmedzenie jeho vlastníckeho práva. Ak by mal vlastník účelovej komunikácie trpieť jej užívanie tretími osobami (širokou verejnosťou) bez toho, aby mu z toho plynuli finančné prostriedky na jej údržbu, prevádzku, či rekonštrukciu, vytvorilo by to neodôvodnenú nerovnosť medzi vlastníkmi jednotlivých pozemných komunikácií, a to v neprospech fyzickej či právnickej osoby ako vlastníka účelovej komunikácie ako subjektu „slabšieho“ v porovnaní so štátom či jednotkami územnej samosprávy. Napokon žalobca poukázal na rozdielnu rozhodovaciu prax jednotlivých senátov Krajského súdu v Košiciach ako odvolacieho súdu v totožných sporoch vedených žalobcom.

19. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Poukázal, že súd prvej inštancie náležite zistil skutkový stav, pričom postupoval procesne správne. Vychádzal pritom z rozhodnutí súdov vyššieho stupňa, ktoré deklarovali, že pôvodným účelom, na ktorý bola sporná komunikácia určená, bolo jej využívanie na komunikačné prepojenie. Účel je základným východiskovým bodom pre následné využívanie spornej komunikácie ako prístupovej cesty. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku jasne uvádza, akým spôsobom dospel k svojim záverom a to, že z časového hľadiska predmetná nehnuteľnosť bola v štátnom socialistickom vlastníctve a jednotlivé štátne organizácie tento majetok len spravovali a neboli jeho vlastníkmi. Keďže vplyvom spoločenských zmien došlo k vzniku osobného vlastníctva rôznych subjektov k pôvodne spoločnému

majetku, mohol vzniknúť dojem, že výkon vlastníckeho práva žalobcu je istým spôsobom obmedzovaný. Ale v danom prípade je nevyhnutné prihliadať na verejný charakter tejto komunikácie, s čím bolo počítané aj pri realizácii rozsiahlej zástavby v danej lokalite v prospech viacerých podnikateľských subjektov. Táto cesta je vlastne jedinou prístupovou cestou, t.j. nezakladá nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia ako sa vo svojej žalobe žalobca domáha. Žalovaný ďalej poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 5Cdo/60/2018, týkajúci sa spornej cesty a to že verejnosť účelových komunikácií znamená všeobecnú prístupnosť na užívanie na účel, na ktorý boli určené, čo je nespochybniteľný fakt opierajúci sa o hmotnoprávne predpisy, pričom súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia týmito skutočnosťami zaoberal, odôvodnil ich a na základe toho dospel k správne meritórnemu rozhodnutiu vo veci samej. Zároveň žalovaný poukázal na závery rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 19.2.2021, sp. zn. 5Co/113/2018, v ktorom bol vyslovený záver, že „otázky užívania účelových komunikácií nie sú inštitútom súkromného práva, ale verejnoprávnym oprávnením, o ktorom je oprávnený rozhodnúť príslušný správny orgán a nie všeobecný súd v rámci súkromnoprávnej žaloby.“

20. Žalobca odvoláciu repliku nepodal, výzva súdu prvej inštancie s vyjadrením k odvolaniu mu bola doručená dňa 24.8.2022.

21. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu, ktoré bolo podané v zákonnej lehote, oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania, pretože nejde o také odvolanie proti rozhodnutiu, na prejednanie ktorého je potrebné nariadiť odvolacie pojednávanie podľa § 385 ods. 1 C.s.p. Odvolania prejednal podľa § 379 - § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

22. Rozsudok odvolacieho súdu bol v zmysle § 378 ods. 1 a § 219 ods. 1 C.s.p. odvolacím súdom verejne vyhlásený, čo bolo v zmysle § 219 ods. 3 C.s.p. oznámené na úradnej tabuli krajského súdu.

23. Žalobca podanie odvolania odôvodnil dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) C.s.p. Odvolací súd zastáva názor, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

24. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. je daný vtedy, ak je na strane súdu taký závažný procesný postup, ktorým sa strane znemožní realizácia tých jej procesných práv, ktoré jej C.s.p. priznáva, a to v takej miere, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces.

25. Podstata odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p. spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom je to, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané či vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

26. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p. je daný vtedy, ak rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak súd posúdil vec podľa normy, ktorá na daný skutkový stav nedopadá alebo právnu normu síce určil správne avšak nesprávne ju interpretoval alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

27. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností dospel k správne právne záveru, keď na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy, svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie. Okolnosti namietané žalobcom v odvolaní nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou súdu prvej inštancie. Odvolací súd si osvojil správne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutí súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

28. Po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého rozsudku odvolací súd zhodnotil, že súd prvej inštancie presvedčivo a logicky odpovedal na každý argument vznesený v spore a toto odôvodnenie spĺňa kritéria vyžadované vyššími súdnymi autoritami pre zrozumiteľnosť a presvedčivosť súdneho rozhodnutia. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je konzistentné a jednoznačnými argumentmi podporil záver, ku ktorému dospel, pričom k celkovej presvedčivosti rozhodnutia súdu prvej inštancie vedie aj to, že premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, na základe ktorých k týmto dospel, sú pre nielen právnickú, ale aj laickú verejnosť prijateľné a racionálne; zároveň aj spravodlivé a presvedčivé. Právne závery sú v súlade s vykonanými skutkovými zisteniami a celkovo možno konštatovať, že napadnuté rozhodnutie, pokiaľ sa týka rozsahu jeho odôvodnenia je v súlade s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ale aj čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

29. Na doplnenie a zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, k podanému odvolaniu a k podstatným tvrdeniam strán sporu v tomto odvolacom konaní, odvolací súd udáva:

30. Z obsahu spisu súdu prvej inštancie vyplýva, že predmetom konania je nárok žalobcu na úhradu bezdôvodného obohatenia od žalovaného za užívanie komunikácie - príjazdovej cesty, ktorá je umiestnená na pozemku žalobcu a to za obdobie 4 rokov spätne od podania žaloby. Súd prvej inštancie žalobcom uplatnenú pohľadávku, titulom bezdôvodného obohatenia posúdil ako nedôvodnú, keď dospel k záveru, že sporná cesta je verejnou účelovou komunikáciou podľa § 22 ods. 3 Cestného zákona a žalovaný sa na úkor žalobcu neobohatil, keďže ju využíva na prístup k svojim nehnuteľnostiam, na základe práva zodpovedajúceho všeobecnému užívaniu pozemnej komunikácie podľa Cestného zákona.

31. Odvolací súd sa nestotožňuje s námietkou žalobcu, že súd prvej inštancie dospel k záveru, že sporná cesta je verejná účelová komunikácia bez toho, aby doplnil, či zopakoval dokazovanie po tom, čo v poradí prvé rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo odvolacím súdom zrušené, keďže zo zápisnice z pojednávania zo dňa 28.6.2022, na ktorom bol vyhlásený napádaný rozsudok súdu prvej inštancie jednoznačne vyplýva, že súd prvej inštancie opätovne vykonal dokazovanie obsahom celého spisu v súlade s § 188 ods. 1 C.s.p. Zároveň odvolací súd udáva, že Civilný sporový poriadok bez ďalšieho neukladá súdu prvej inštancie povinnosť opätovne zopakovať dokazovanie vo veciach, kde odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti vec na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

32. Pokiaľ žalobca namietal, že z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva, z ktorých konkrétnych dôkazov ustálil súd prvej inštancie, že v prípade spornej cesty sa jedná o pozemnú komunikáciu (ktorá je umiestnená v obci, slúži na komunikačné spojenie nehnuteľností s verejnou komunikáciou), odvolací súd udáva, že z ods. 3 odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie práve z vyjadrenia žalobcu (vyjadrenia k odporu /č.l. 28 - 42/), ktorého prílohou sú mimo iného geografické vyobrazenie samotnej Teplárenskej ulice, vrátane jej fotografického zobrazenia, kde žalobca uvádzal historické súvislosti viažuce sa na vybudovanie predmetnej cesty, ustálil charakter príjazdovej cesty ako verejnej účelovej komunikácie a charakter jej užívania. Napokon súdom prvej inštancie uvádzané historické súvislosti v odôvodnení napadnutého rozsudku neboli stranami sporu ani namietané ako nepravdivé a sú známe všeobecným súdom z ich rozhodovacej činnosti, keďže žalobca inicioval viacero súdnych konaní, týkajúcich sa spornej cesty a to či už uplatnením nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo uloženia povinnosti zdržať sa užívania spornej cesty voči tretím subjektom, čo možno považovať ako nesporné skutočnosti.

33. K ďalšej argumentácii žalobcu uvádzanej v podanom odvolaní, odvolací súd uvádza, že verejnosť účelových komunikácií neznamená iné, ako verejnoprávny charakter ich užívania, pričom systematicky odlišná úprava práva všeobecného užívania oproti diaľniciam, cestám prvej triedy a miestnym komunikáciám, je vyvolaná len tým, že účelové komunikácie môžu byť za splnenia zákonom predpokladaných podmienok i neverejné (účelové komunikácie v uzavretých priestoroch, alebo v objektoch a účelové komunikácie, ktoré za neverejné vyhlási obec), na ktoré sa právo všeobecného užívania nevzťahuje (rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 6Co/85/2011).

Existencia všeobecného práva užívania cestnej komunikácii podľa predpisov verejného práva vylučuje neoprávnenosť zásahu žalovaného do vlastníckeho práva žalobcu ako jednej z podmienok dôvodnosti nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia.

34. Súd prvej inštancie správne aplikoval na posudzovaný spor ustanovenie § 22 ods. 3 Cestného zákona, ktoré ustanovenie delí účelové komunikácie na verejné a neverejné, pričom za neverejné označuje účelové komunikácie v uzavretých priestoroch. Preto odvolací súd považuje za logický záver, že ostatné účelové komunikácie, ktoré sa nenachádzajú v uzavretých priestoroch a objektoch, je treba považovať za verejné, teda všeobecne prístupné na užívanie, na účel, ktorý boli určené. Užívanie verejnej komunikácie spôsobom na to určeným nepredstavuje neoprávnený zásah do vlastníckeho práva žalobcu užívaním tejto nehnuteľnosti bez právneho titulu, a tým pádom sa žalovaný ani nemohol na úkor žalobcu bezdôvodne obohatiť.

35. Podľa odvolacieho súdu je potrebné za nesprávne považovať aj tvrdenia žalobcu, ktorý pripúšťa odplatnosť užívania pozemnej komunikácie v režime všeobecného užívania. K zriadeniu všeobecného užívania účelovej komunikácie dochádza z vôle vlastníka pozemku - jej zriadením mimo uzavretého priestoru s výslovným alebo konkludentným súhlasom s jeho všeobecným užívaním. „Nejde teda o nútené obmedzenie vlastníckeho práva, ale ide o obmedzenie, ktoré vzniklo na základe dobrovoľného konania vlastníka“ (por. Spáčil, J. Ochrana vlastníctví a držby v občanském zákoníku. 2. doplněné vydání, Praha: C.H.Beck, 2005, 135s).

36. Odvolací súd zdôrazňuje, že všeobecné užívanie je výnimočným obmedzením vlastníckeho práva reagujúcim na komunikačnú potrebu verejnosti ako potencionálne neobmedzeného okruhu osôb. Pre všeobecné užívanie teda nie je výlučné užívanie statku zodpovedajúceho jeho určeniu, je charakteristické, že oprávnenie k takémuto užívaniu vzniká vopred neurčenému okruhu užívateľov, teda nejde o súkromné práva konkrétnych osôb k cudzej veci (vecné bremená) a vzniká priamo zo zákona, na rozdiel od zvláštneho užívania, ktoré býva viazané na vydanie určitého individuálneho správneho aktu. Všeobecné užívanie pozemných komunikácií nie je inštitútom súkromného práva, ale ide o verejnoprávne oprávnenie. Toto užívanie sa neopiera o občianskoprávne predpisy, ale o Cestný zákon a vo veciach upravených Cestným zákonom sa postupuje podľa všeobecných predpisov o Správnom konaní.

37. Za verejné účelové komunikácie treba považovať všetky komunikácie, ktoré spĺňajú hľadiská uvedené v Cestnom zákone, a to aj v prípade, že o charaktere tejto pozemnej komunikácie nebolo vydané správne rozhodnutie. Vzhľadom na zistený skutkový stav, že predmetná komunikácia je verejná, účelová, ktorú majú právo užívať titulom práva všeobecného užívania verejných priestranstiev všetky subjekty, nielen vlastníka tejto komunikácie, odvolací súd konštatuje správnosť vysloveného záveru súdu prvej inštancie, keď návrh žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol.

38. Napokon odvolací súd zdôrazňuje materiálne nazeranie na spravodlivé súdne konanie, v rámci ktorého ani prípadné formálne procesné pochybenie súdu prvej inštancie v civilnom sporovom konaní, nevyhnutne nemusí vždy viesť k zrušeniu napadnutého rozhodnutia odvolacím súdom. Potrebu materiálneho (nie prísne formálneho) ponímania a vyhodnocovania súdneho procesu v rovine možného porušenia ústavných práv účastníkov súdneho konania, vrátane práva na prístup k súdu, na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1, 4, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR), zdôrazňuje vo svojich rozhodnutiach aj Ústavný súd Slovenskej republiky (k materiálnemu chápaniu ústavnosti viď napr. IV. ÚS 19/2012, III. ÚS 37/2012).

39. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná.

40. Z obsahu odvolania v zásade vyplýva, že žalobca vlastne nesúhlasí s právnymi závermi súdu prvej inštancie. Skutočnosť, že žalobca mal na vec odlišný názor a že rozhodnutie súdu prvej inštancie nebolo odôvodnené podľa jeho predstáv, nie je dostačujúcou bázou pre tvrdenia o nepreskúmateľnosti napádaného rozhodnutia a existencii vady v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p.

41. Nemožno preto konštatovať, že by rozsudok súdu prvej inštancie neobsahoval zásadné vysvetlenie podstatných dôvodov pre jeho rozhodnutie, a že by tak bol naplnený predpoklad pre prípustnosť odvolania z dôvodu nepreskúmateľnosti rozhodnutia v zmysle ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR.

42. V prípade jednotlivých iných rozhodnutí odvolacieho súdu, na ktoré žalobca poukázal, odvolací súd poznamenáva, že právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatné súdy rozhodujúce v skutkovo a právne obdobných sporoch zaväzoval rozhodnúť identicky.

43. Poukazujúc na vyššie uvedené skutočnosti dospel odvolací súd k záveru o vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba žalobcu zamietnutá. Preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1 C.s.p.

44. Odvolací súd taktiež potvrdil ako vecne správny výrok rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania (druhý výrok), ktorým žalovanému ako úspešnej strane sporu priznal nárok na plnú náhradu trov konania podľa § 255 C.s.p. voči žalobcovi, ktorý bol v spore neúspešný.

45. O trovách tohto odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanému, ktorý bol v tomto odvolacom konaní úspešný priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania, ktoré je povinný nahradiť neúspešný žalobca. O výške trov tohto odvolacieho konania podľa § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

46. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa v ustanovení § 419 C.s.p.

Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia odvolacieho súdu, na súde ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie môže podať strana sporu v ktorej neprospech bolo toto rozhodnutie vydané, dovolanie môže podať aj intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.). Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy podľa § 427 ods. 1 C.s.p.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, okrem prípadov uvedených v § 429 ods. 2 C.s.p., ak má sám, alebo jeho zamestnanec alebo člen vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom podľa § 429 ods. 1 C.s.p.

V dovolaní podľa § 428 C.s.p. sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).